

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΜΑΪΟΥ 2010
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

- A1.** Στο δοθέν κείμενο θίγεται το θέμα της αξίας της ατομικής προσπάθειας για διαρκή πνευματική εξέλιξη στη σύγχρονη εποχή. Αυτή η διαδικασία δε σχετίζεται μεμονωμένα με το άτομο, αλλά λαμβάνει ευρύτερη διάσταση, αφού συντελείται μέσα στο εκάστοτε κοινωνικό πλαίσιο. Πραγματοποιείται δηλαδή μια επικοινωνιακή σχέση ανάμεσα σ' αυτό και τους υπόλοιπους κοινωνικούς φορείς. Στη συνέχεια τονίζεται ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη της σήμερα, λόγω της ανάπτυξης της τεχνο-επιστήμης και των διαφοροποιήσεων στον επαγγελματικό στίβο. Απόρροια αυτού επέρχεται η άμβλυνση της αξίας ορισμένων επαγγελμάτων, και συνακόλουθα καθώς και η διηνεκής πνευματική ενίσχυση του ατόμου, το οποίο συχνά αναγκάζεται να ανανεώνει τα εφόδιά του, αφού συχνά δεν ακολουθεί ένα μόνο επάγγελμα. Καταληκτικά, η εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί μία δια βίου προσπάθεια, που υπερβαίνει τοπικά – χρονικά όρια.
- B1.** Οι νέοι άνθρωποι των τεχνολογικών κοινωνιών καλούνται να αλλάξουν δύο ή τρία επαγγέλματα στην επαγγελματική πορεία τους. Πράγματι οι ραγδαίες επιστημονικές και τεχνικοοικονομικές εξελίξεις, ο ριζικός μετασχηματισμός της φύσης της εργασιακής αγοράς, ο διαρκής επαναπροσδιορισμός και η τροποποίηση των αντιλήψεων σχετικά με τα επαγγελματικά προσόντα και τα γνωστικά εφόδια των ανθρώπων επιβάλλει συχνά την αλλαγή της επαγγελματικής τους ταυτότητας. Αυτό καθιστά αναγκαία τη διαρκή ανανέωση και τον εμπλουτισμό των ήδη αποκτημένων γνώσεων, τη συνεχή μετεκπαίδευση και την απόκτηση νέων επαγγελματικών ειδικεύσεων.
- B2. α)** Η τελευταία παράγραφος αναπτύσσεται με τον τρόπο της αιτιολόγησης.
« Και τούτο επειδή... » → αναφέρονται οι λόγοι οι οποίοι πιστοποιούν ότι η εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί μια δια βίου προσπάθεια.
- β)** Θεματική Πρόταση: «Η εκπαίδευση δεν νοείται πια... κατά τον 19ο αιώνα.»
Λεπτομέρειες: «Και τούτο επειδή... της καθημερινής ζωής.»
Πρόταση Κατακλείδα: «Η εκπαιδευτική πράξη ... πέραν των σχολικών τειχών.»
- B3. α)** Αντώνυμα :
ατομική ≠ συλλογική , επιτρέπουν ≠ απαγορεύουν
ανεπαρκείς ≠ επαρκείς , διαφορετικές ≠ ίδιες

επεκτείνεται $\neq$ περιορίζεται

β) Συνώνυμα :

συνεχή = διαρκή , χρησιμότητα = αναγκαιότητα

συνέπειες = αποτελέσματα , δεξιότητες = ικανότητες

καθίσταται = γίνεται (ορίζεται)

B4. Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα επιστημονικού ύφους στο κείμενο είναι ο αποδεικτικός, αντικειμενικός και απρόσωπος τρόπος γραφής του. Η συγγραφέας αναλύει με προσεκτική ορθολογική τεκμηρίωση το θέμα της αυτομόρφωσης. Χρησιμοποιεί επίκληση στην αυθεντία («Η εκπαίδευση... 19ο αιώνα») ενώ ταυτόχρονα σε όλη την έκταση του κειμένου η συγγραφέας επικαλείται τη λογική χρησιμοποιώντας επιχειρήματα που ενισχύουν την πειστικότητά των θέσεων της.

Το κείμενο επίσης χαρακτηρίζεται από αυστηρή λογική οργάνωση.

Τέλος, ο λόγος προσλαμβάνει περιγραφικό χαρακτήρα (όπως για παράδειγμα η πρώτη παράγραφος στην οποία περιγράφεται η έννοια της αυτομόρφωσης), ενώ χαρακτηρίζεται από σαφήνεια και νοηματική ακρίβεια.

Γ1. Αυτο-ευθύνη στην αυτο-διαμόρφωση

Στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης και της πληροφόρησης, η κορύφωση της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου, οι ταχύτατες δομικές και κοινωνικοοικονομικές μεταλλαγές επιβάλλουν την ανάγκη της πλούσιας γνωσιολογικής κατάρτισης, της διαρκούς ανανέωσης των γνώσεων και των επαγγελματικών δεξιοτήτων αλλά και αναδεικνύουν τη σημασία της συνεχούς πνευματικής εξέλιξης και ηθικής ωρίμανσης του ατόμου.

Αναμφίβολα ο άνθρωπος αποτελεί μια συνεχώς εξελισσόμενη οντότητα που δέχεται επιδράσεις εσωτερικές και εξωτερικές. Στην πορεία ολοκλήρωσης της προσωπικότητας του παρεμβάλλονται παράγοντες δυναμικοί που συντελούν στη διαμόρφωσή του ως ολοκληρωμένης ψυχοπνευματικής οντότητας με συγκροτημένο ψυχισμό, προγραμματισμένη λογικά δημιουργική ικανότητα, κοινωνική και πολιτική αυτοσυνείδηση. Άλλωστε η ανθρώπινη προσωπικότητα αποτελεί προβολικό αποτέλεσμα δομικών στοιχείων ύπαρξης και ισχυρών περιβαλλοντικών επιρροών που επικαλύπτουν, πλουτίζουν και κατευθύνουν τις κληρονομικές καταβολές.

Καθοριστική όμως είναι σε κάθε περίπτωση η επίγνωση από το άτομο της ανάγκης να συμμετέχει το ίδιο δυναμικά στη διαδικασία αυτοδιάπλασής του. Ιδιαίτερα σήμερα που το άτομο είναι μέτοχος σ' ένα συνεχές γίνεσθαι εξελίξεων, σ' ένα διαρκές ρεύμα επιρροών οφείλει να συνειδητοποιήσει πως ο ίδιος πρέπει να συμβάλλει αποφασιστικά στην πορεία της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής του κατάρτισης.

Αυτό απαιτείται αρχικά γιατί η ραγδαία εξάπλωση κάθε λογής πληροφοριών καθιστά αναγκαία σήμερα άλλου είδους πνευματικά προσόντα και ψυχικά αποθέματα, ενώ επιφορτίζει με την ευθύνη

κριτικής αξιολόγησης, διερεύνησης και δημιουργικής αφομοίωσης των πνευματικών, κοινωνικών και οικονομικών συντελούμενων μεταβολών. Μπροστά δε σε αυτές τις μεταβολές που τείνουν να πάρουν επαναστατικό χαρακτήρα οι γνώσεις που αποκτήθηκαν στο σχολείο και το Πανεπιστήμιο φαντάζουν απελπιστικά φτωχές. Παράλληλα η έντονη ανταγωνιστικότητα και η ανάγκη ευελιξίας στην αγορά εργασίας, το φάσμα της ανεργίας, η δημιουργία νέων ειδικοτήτων λόγω των τεχνολογικών αλλαγών επιβάλλουν το διαρκή εμπλουτισμό των επαγγελματικών δεξιοτήτων, κάτι που απαιτεί την προσωπική εγρήγορση του ατόμου και όχι τον εφησυχασμό του σε αναχρονιστικά, παρωχημένα γνωστικά δεδομένα.

Τέλος οι στόχοι της εκπαίδευσης δεν περιορίζονται μόνο στην επαγγελματική εκπαίδευση αλλά και στη πνευματική ολοκλήρωση, τη μορφωτική συγκρότηση, την κάλυψη πνευματικών ανησυχιών ανώτερων υπαρξιακών αξιώσεων και αναζητήσεων του ανθρώπου. Αυτό επιτυγχάνεται μόνον μέσα από τον κοπιώδη ατομικό πνευματικό αγώνα. Εξάλλου μόνον μ' αυτό τον τρόπο το άτομο αναδεικνύεται σε δυναμικό υποκείμενο ικανό να αυτοκαθορίζεται.

Βέβαια ο άνθρωπος γεννιέται σε μια κοινωνία, λειτουργεί σε κάποιο δοσμένο δομικό και θεσμικό πλαίσιο, είναι δέκτης συγκεκριμένων ιδεολογικών επιρροών στο κοινωνικό είναι. Από εκεί λοιπόν αντλεί τα ερεθίσματα που καθορίζουν την ψυχοδιανοητική και κοινωνική του ανάπτυξη. Είναι λοιπόν ανάγκη να αξιοποιήσει επίσημους ή ανεπίσημους εκπαιδευτικούς θεσμούς. Να παρακολουθεί επιμορφωτικά σεμινάρια, ελαστικά προγράμματα αυτοδιδασκαλίας που το Ανοικτό Πανεπιστήμιο παρέχει, να επιδιώκει μετεκπαιδεύσεις πάνω στο γνωστικό του τομέα, να συμμετέχει σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, να ενημερώνεται μέσω του διαδικτύου για τις πραγματοποιούμενες στο επαγγελματικό του πεδίο αλλαγές, ώστε να συμπορεύεται με το διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον.

Όμως η αυτομόρφωση δεν αφορά μόνον στον επαγγελματικό χώρο. Απαραίτητο είναι το άτομο να ασχολείται με τις πνευματικές εξελίξεις, τη σύγχρονη πνευματική παραγωγή, την λογοτεχνία, την ποίηση, την τέχνη τον πολιτισμό. Να ενημερώνεται για την εκτυλισσόμενη ολόγυρα του πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα, να ερμηνεύει, να εμβαθύνει, να αναδιοργανώνει τη γνώση του. Γιατί σε όσους δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις ο κόσμος φαίνεται ακατανόητος. Περιορίζονται λοιπόν στην ανομολόγητη ανεπάρκεια τους, στενεύει το εύρος των ιδεολογικών τους οριζόντων και επιτρέπουν στους κάθε λογής «ειδικούς» να διαχειρίζονται τη ζωή τους. Οι ίδιοι οδηγούνται στη παραίτηση, την περιθωριοποίηση, αυτοαφοπλίζονται και ετεροκαθορίζονται.